

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trisopna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knafljeva ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravnništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

Sami ste krivi.

»Slavno uredništvo! Prosim Vas, da malo pokličete naše poslance za dobrote, ki so jih nam storili z zvišanjem doklad, na odgovor. Toliko so nam obetali, kaj bodo vse v blagor kmeta storili, zato naj se pridejo sedaj opravičiti, ker mi težko čakamo pojasnila, zakaj so nam take davke naložili. To prosi več prizadetih kmetov.

I. Š.

To pismo smo dobili z Dolenjskega od preprostega kmetovalca, ki je najbrže z veseljem volil klerikalne poslance pri zadnjih deželnozborskih volitvah, ker so mu že na zemlji obetali nebo, po par mesecih ga pa z novimi dokladami tako močno udarili za uho, da mu je mrena padla z oči in je spregledal.

Mi ne moremo pozvati lažnjivih klerikal. poslancev na odgovor, ker jih nismo volili, toda kmetje lahko to store in pozovejo poslanca, ki so mu izkazali zaupanje, na odgovor. Ti ljudje so tudi tako nesramni, da bi prišli in lagali tako, kakor njih lažnjivi kljukec »Domoljub« laže. Če bere kmet »Domoljuba«, mora priti v svoji klerikalni omenoglosti do zaključka, da so klerikalni poslanci kmetom naravnost dobrote izkazali, ko so zvišali deželne doklade. Toda kljub temu, da so klerikalnim backom z »Domoljubom« oči zakrite, vendar so začeli okrog sebe stopati kakor človek, ki ga kaka neprijetna živalica grize. Kadar gre komu za žep, takrat tudi najboljše slepilo nič ne pomaga. In da se že občutijo posledice deželnih doklad, je jasno, in zdaj otepavamo vsi okrog sebe, ker pravzaprav ne vemo, iz kakega vzroka naj rešujemo zavoženo deželno gospodarstvo.

Priznamo, da zvišanje doklad na zemljiški in hišni davek, ki je direktno z njimi prizadeto kmečko ljudstvo, ni tako občutno, da bi se ne moglo utrpeti, čeprav mora biti vsakdo mnenja, da kmet že itak preveč davka plača. In ko bi živeli še v onih zlatih časih, ko se je doma pridelala vsa hrana, izdelala vsa obleka, bi morda še bilo. Toda kdo je zadovoljen danes le s krompirjem, repo, močnikom in sadnim

moštom? Treba je poslom in delavcem kupovati meso, vino, specerijo itd. Kmet si mora kupovati obuvalo, obleko, železo, orodje itd.

In tu začne gledati. Meso in vino za osem vinarjev dražje, obleka, čevlji dražji, sploh vse potrebščine dražje. In vpraša se kmetovalec: čemu to? »Moramo zvišati,« mu odgovore obrtniki in trgovci, »kajti doklade na užitnino, na obrtni davek, na hišni davek so velike, v primeri z vašimi strašne, zato moramo to noter prinesiti.« — In najbrž se stvari še malo podraže, ker je prilika zato tukaj!

In kdo nosi najhuje vse to podraženje? Glavni prebivalec kranjske dežele — naš kmet. Nanj kot konzumenta se prevali vse; danes čuti tukaj, jutri drugod podraženje. Sam pa ne more podražiti svojih pridelkov, ker jih sicer ne more prodati. Torej občutno si tepen najbolj ti, kranjski kmet!

Na tihem zdaj kolneš in krčiš roko v žepu, ker si volil take poslance, ki so ti naložili ogromno večje izdatke. Volil si jih, ker si zaupal njih sleparskim besedam: Deželne doklade se na noben način ne bodo zvišale, to zahtevajo le liberalci! Vse za blagor kmeta bomo storili, mi smo rešitelji in osrečevalci kmeta! Tako so te slepili, toda komaj so postali gorki, so že pokazali svoj sleparski obraz in zdaj ti hočejo potegniti kožo z glave.

Kdo je torej kriv zvišanju doklad? Sami so krivi oni kmetje, ki so volili te poslance; sami nosijo zdaj tudi posledice. O, če bi imeli korajžo, bi poklicali poslance na odgovor, vrgli bi jim v obraz, da nočejo trpeti in plačevati stroškov zapravljivega gospodarstva onih, ki žro pri koritih. Ali nimajo te korajže?

Če hočemo, da bo kdaj bolje, se moramo kmetje zediniti in trden sklep storiti, da nikoli več ne volimo takih poslancev, ki nam le škodujejo. Priti moramo do spoznanja, da je le v tem naša rešitev in rešitev dežele. Zato pa opozarjamo vsakega tovariša, naj pomisli, da je le v samostojni kmečki organizaciji pričakovati zboljšanja razmer za kmeta.

RAZGLED PO SVETU.

§ 14.

Zaradi obstrukcije Čehov je vlada odgodila zasedanje državnega zbora in vlada sedaj s pomočjo § 14. S tem paragrafom je uveljavila najem novega posojila čez 300 milijonov kron, zvišanje rekrutov in zdaj misli, kakor poročamo na drugem mestu, vsiliti še državnozborski poslovnik. Nobeni stranki ni ljubo, da se krši na ta način ustavnost, kajti vlada lahko s pomočjo § 14. samovoljno vlada kakor hoče.

Vsiljenje državnozborskega poslovnika.

Listi poročajo, da se v kratkem sestane komisija, ki ji je vlada poverila nalogo, da sestavi nov državnozborski poslovnik. Novi poslovnik bo nato vlada uvedla potom § 14.

Ogrska konjenica gre na ruske meje.

Listi poročajo, da pojdejo vsi ogrski konjeniški polki spomladi na rusko mejo. Namesto ogrskih polkov pridejo češki in italijanski polki.

Novi solnograški nadškof.

Metropolitanski kapitelj je v navzočnosti naučnega ministra Hussareka kot cesarskega komisarja volil novega nadškofa. Za nadškofa je bil izvoljen celovski škof dr. Baltazar Kaltner. Novi solnograški nadškof je star 70 let in je bil leta 1910. imenovan za naslednika umrlega celovškega škofa dr. Kahna.

Zopet izseljeniška afera.

Ob rusko-gališki meji odkril se je nov izseljeniški škandal. Trgovec Gross je imel že delj časa izseljeniško pisarno ter v več mejnih krajih filijalke. V zadnjih letih je baje spravil nad 18.000 nabornikov v inozemstvo. Vojno ministrstvo, ki je bilo o tej aferi obveščeno, je ukazalo nadzorovati delovanje Grossa. Dognalo se je, da je v to afero zapletenih tudi več oseb od žandarmerije ter se je žandarmerij. stotnik v Sanoku, Soltyn, ko je izvedelo, da se je vsa stvar razkrila, ustrelil. Vojno ministr-

stvo je dalo potem nadzorovati žendarmen-rijo v osumljenih krajih ter so aretirali pri tem več žendarjev, ki so pomagali vojaškim obvezancem k begu v inozemstvo. Žendarski četovodja Staff, ki so ga zalotili pri tem poslu, se je v službeno puško ustrelil. Tudi od ogrske strani meje se je pričela preiskava ter se pričakuje nadaljnjih aretacij. Glavni krivec Gross je pobegnil.

Potolčeni Albanci.

Albanske čete, ki so plenile in požigale v podrinskem okraju, so bile razpršene in popolnoma uničene. Na meji zopet vlada red in mir.

Nemiri v Albaniji.

Iz Albanije so došle oficijalne vznemirjajoče vesti, ki govore o anarhističnih razmerah v večjem delu Albanije. V Draču seveda Esad paša prevladuje položaj, v ostalem delu Albanije delujejo privrženci Kemala beja in agenti mladoturškega komiteja. Te razmere in pa vstaja v Epiru ustvarjajo položaj, da ga velesile zasledujejo s skrbjo.

Avstrija in Črna gora.

Avstrijski vojaški listi so se oglasili z zahtevo, da mora Črna gora odstopiti Avstriji slavno goro Lovčen, ki dominira Kotor in vse gore, ki dominirajo cesto v Skader, tako da bi Avstrija imela **prosto pot po kopnem v Albanijo.**

Očividno je, da smatrajo dunajski vodilni krogi sedanji trenotek za ugoden, oglasiti se s tako zahtevo, dasi tiči v tej zahtevi **velikanska nevarnost.**

Znano je, da se nahaja Črna gora v skrajno neugodnih gospodarskih razmerah. Vsled odpora Avstrije ni dobila Črna gora Skadra in to pomeni zanjo strašno gospodarsko katastrofo. Iz te gospodarske stiske si zamore Črna gora pomagati samo na ta način, da sklene popolno zvezo s Srbijo. Dotična pogajanja med Srbijo in Črno goro se vrše že dlje časa in na Dunaju jih gledajo grdo in so tudi že grozili, da takega združenja ne pripuste... Obenem pa so začeli pritiskati na Črno goro in zahtevati od nje, naj odstopi Avstriji Lovčen in vse gore ob poti v Albanijo. Bajje obetajo, da v tem slučaju odnehajo s svojim odporom proti zvezi med Srbijo in Črno goro. — Doslej se, glasom italijanskih listov, Črna gora z vso odločnostjo brani avstrijske zahteve, saj bi s tem prišla vojaško popolnoma v oblast Avstrije in bi dejansko nehala biti neodvisna država. Podpore ima pri tem v **Italiji**, kateri seveda ne hodi na misel, da bi Avstriji olajšala in skrajšala pot v Albanijo.

Srbska skupščina.

V specialni debati o proračunu zunanjega ministrstva je izjavil ministrski predsednik Pasić med drugim: Dočim stremi Srbija odkupiti vse železnice, nahajajoče se na srbskem ozemlju, izraža Avstro-Ogrska druge želje. Če se zdaj ne bo

dosegel sporazum, tedaj bo treba iskati druge razrešitve. Albanija, ki jo je ustvarila Evropa, še dolgo ne bo konsolidirana. **Srbija zasleduje politiko miru in ravnotežja in more pri tem vedno računati na podporo zaveznih držav**, kakor tudi mnogih velesil. Da se pa more mir vzdržati, je potrebno, oborožiti armado. Skupščina naj vsled tega pospeši rešitev proračuna.

Stavka v Ameriki.

V državi Ohio v Ameriki je izbruhnila generalna stavka delavstva. V torek je stopilo v štrajk 50.000 delavcev.

Na Angleškem je izbruhnila stavka rudarjev. V torek je stopilo v stavko 40.000 delavcev.

III. slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani leta 1914.

V dneh 15., 16. in 17. avgusta se vrši v Ljubljani III. slovenski vsesokolski zlet, prvi, ki ga priredi slovensko Sokolstvo v tako širokem obsegu. Predpriprave so v polnem tiru, vsi odseki marljivo delujejo. Zvezinemu predsedstvu se je posrečilo pridobiti proti primerni najemnini za zletno telovadišče krasen prostor za Bežigradom; telovadišče bode prirejeno za približno 20.000 do 25.000 gledalcev.

Z razpošiljanjem velikih lepakov, izdenih v tiskarni J. Blasnika nasl., po načrtu akademičnega slikarja gosp. Vavpotiča, se bode začelo tekom tega tedna, mali lepaki pa izidejo šele meseca junija.

V kratkem se izda nova serija krasnih zletnih razglednic, delo mojstra Vavpotiča; **Slovenci in Slovenke, segajte marljivo po njih**, osobito sedaj pred velikonočnimi prazniki razpošiljajte običajne pozdrave potom sokolskih zletnih razglednic.

Prihodnji mesec izda se tudi bogato ilustrovani kašipot po vseh slovenskih pokrajinah.

Izdelavo zletnih znakov, načrt akademičnega kiparja g. J. Dolinarja, poverilo se je tvrdki Viljem Pecina v Turnovu; znak bo veljal 6 K ter bode imel lastnik sledeče ugodnosti:

1. Prost vstop na telovadišče vse slavnostne dni:
 - a) brezplačen vstop k tekmi;
 - b) brezplačen vstop na ograjeno člansko tribuno, oziroma na stojišče med telovadiščem in tribunami.
2. Brezplačen vstop k ljudskim veseliam.
3. **Za članstvo** brezplačno skupno prenočišče za vse zletne dni.

Znaki se bodo morali nositi **vidno vse slavnostne dni**. — Duplikati izgubljenih znakov se ne bodo odajali.

Predprodajo zletnih znakov ter vstopnic na telovadišče je prevzela »Ljubljanska kreditna banka«.

Stanovanjskemu odseku so zagotovljena že vsa mestna šolska poslopja in še nekaj drugih večjih javnih lokalov; natančen seznam privatnih prenočišč pa se bo sestavil po prihodnjem selilnem terminu, to je meseca majnika.

V veliki dvorani »Mestnega doma« se bode priredila sokolska razstava, ki bo odprta od 5. avgusta do 20. avgusta t. l.; razstava bo vsebovala zgodovino in razvoj slovenskega Sokolstva.

Da se nudi slovanskim gostom prilika, videti eno najčudovitejših naravnih točk naše kranjske dežele, bo vozil 18. avgusta — prvi dan po zletu — poseben vlak v Postojno; **voznja iz Ljubljane v Postojno in nazaj, skupno z vstopnico v jamo, bode stala samo pet kron.**

Posebnega vlaka se bode poslužil lahko vsakdo.

Za ture v razne kraje naše slikovite Gorenjske bodo določeni vodniki-Sokoli planinci; tudi sivi Triglav bode imel priliko pozdraviti slovanske Sokole.

Vse pošiljatve, pisma, kakor tudi denarne pošiljatve nasloviti je direktno na Slovensko Sokolsko Zvezo, pod tem naslovom pa naj bo označen dotični odsek, kateremu je pismo, oziroma pošiljatev namenjena.

SLOVENIJA.

s **Notranjske državnozbornske volitve.** Meseca maja se vrši nadomestna volitev državnega poslanca na Notranjskem mestu umrlega dr. Žitnika. Klerikalci kandidirajo deželnega uradnika dr. Pogačnika, ki nima drugih zaslug, kakor da je načelnik Orlov. Mi kmetje ne potrebujemo takega človeka za poslanca, ki je popolnoma odvisen od milosti dr. Šusteršiča in ostalih klerikalnih voditeljev, ki so njegovi gospodarji v službi. Dr. Pogačnik ne ve in ne more vedeti, kaj je za nas kmete koristno, in ker je brezpomembna oseba, bo itak le vsemu kimal, kar bodo drugi rekli. Notranjski kmetje potrebujemo pa neodvisnega poslanca, moža, ki doobra pozna naše razmere, naše potrebe in koristi. Naši zaupniki so si na sestanku v Postojni izbrali kandidata v osebi postojnskega župana **Josipa Lavrenčiča**. S to kandidaturo se strinjamo vsi neodvisni kmetje in potrudili se bomo, da bo naš kandidat izvoljen. Najprej je treba vso pozornost obrniti na reklamacijsko postopanje. Pri vsakem županstvu mora biti razgrnjen imenik volilcev. Vsak zaveden volilec naj gre pogledat, če je v imeniku, oziroma če ni kak samostojen volilec izpuščen ali vpisan kak klerikalec, ki nima volilne pravice. Take volilce moramo izreklamirati, naše, ki so izpuščeni, pa vrekamirati. Zdaj je čas za to, potem je prepozno. Opozarjamo vse samostojne volilce na to delo in na agitacijo za srečno izbranega kandidata. — **V boj proti izkoriščevalcem dežele!**

s **Kranjski deželni zbor** bo po Veliki noči nekaj dni zboroval. Najbrž bodo na dnevnem redu stvari, ki so jih klerikalci sklenili v zadnjem zasedanju, a jih vlada noče potrditi. To je predvsem šolski zakon, vsled katerega je ljudskošolski učitelj na milost in nemilost izročen klerikalnim teroristom. Kaj takega vlada gotovo ne bo odobrila.

s **Z zvišanjem deželnih doklad** so klerikalci veliko storili za povzdigo preklinjanja na Kranjskem. Najprej so kmetje kleli klerikalce zaradi podraženja žganja, zdaj pa jih, zlasti na Dolenjskem, kolnejo zaradi podraženja vina. Saj je pa tudi hudo za dolenjskega vinogradnika. Že tako je le s težavo spravil svoje vino v denar in ima še polno vina neprodanega doma, zdaj pa mu njegovi reševalci s podraženjem odganjajo konsumente. Dolenjski kmetje vedo, da jih čaka na jesen velika gospodarska kriza in zato kolnejo.

s **Iz deželnega odbora**. Deželni glavar naznani, da je **povelikonočno zasedanje deželnega zbora zasigurano** in da bo on sedaj na Dunaju urgiral pred vsem sankcijo šolskega zakona v tem zmislu, da bo deželni zbor zamogel že v tem zasedanju sklepati o eventualnih potrebnih izprememba zakona. — Prvo žrebanje titrov Deželne banke (komunalnih in hitotečnih) se bo vršilo dne 15. aprila. — Vse župane, ki še niso poročali o pravočasni predložitvi prvotnih porotniških list, kaznuje večina z redovno globo po 20 kron. — Vlada je pritrdila razpustu upornega (beri: naprednega) občinskega odbora v Slavini. Gerent bo Štefan Pičur. — Odobri se nakradno sklicanje gospodarskega sestanka na Krškem v svrhu proučevanja gospodarskih potreb okraja pod patronanco deželnega odbora. — Vipavskemu pogoditvenemu društvu se odkupi zakup državne užitnine za čas od 1. aprila do 31. decembra t. l. za 15.000 K. S tem je vsa državna užitnina po celi deželi, izvzemši Ljubljane, v zakupu dežele. — Kmetijsko-kemičnemu preskuševališču se prideli v svrhu naprave poljskih poskusov deželni travniški mojster Jerab. — Sklene se pri večjih stavbah oddajati obrtniško-rokodelska dela posamič ter isto priporočati občinam. — Protest občinskega odbora v Beli peči zoper imenovanje Slovenca za županovega tajnika se odkloni. — Sekundariju dr. Virantu se dovoli v svrhu izpopolnitve dermatoloških študij polletni dopust in primerna podpora. — Provizoričnim deželnim živinozdravnikom na Vrhniki se imenuje Ivan Pestotnik. Službo nastopi stoprav dne 1. aprila 1915. — Za obrtno razstavo v Radovljici se dovoli podpore 500 K, istotako po 500 K za stvarne potrebščine pletarskega tečaja pri D. M. v Polju in dijaški kuhinji v Novem mestu. — Vse prošnje slovenskih igralcev za potovalne študijske podpore se z večino glasov odklonijo. Dovolj se pa podpora 300 K nekemu obolelemu igralcu. — Gle-

dališke enquete, katero sklicuje občinska gledališka komisija zaradi bodoče gledališke sezone, se deželni odbor ne udeleži. — Sklepanje o predlogu deželnega odbornika dr. Pegana, naj se finančno oblast pozove, da **ustavi pobiranje mestnih doklad v Ljubljani, dokler ne bo rešena pritožba, ki sta jo vložila zoper mestni proračun Kregar in Štefe**, se odloži do prihodnje seje.

s **Napadi na duhovščino**. Klerikalni listi zabavljajo, češ, da napada naš list duhovnike. To stori z vso pravico. Tisti časi, ko so bili duhovniki nedotakljivi in jih je imelo priprosto ljudstvo za svetnike, so že davno minili. Ljudstvo opazuje danes drugače in vidi napake tudi pri svojih dušnih pastirjih. Dočim spoštuje še vedno z isto ljubeznijo prave duhovnike, ki se ravna po Kristusovih naukih, obsoja ničvredneže, krivičnike in nemoralne, ker vidi, da tiči vse njih delovanje v tem, da skušajo ohraniti posvetno strahovlado klerikalne stranke, za vero se pa prav malo ali nič ne brigajo. Mi globoko vidimo v dušo našega kmeta. Če ne drži z duhovnikom, ga ta sovraži in nobeno sredstvo mu ni preslabo, da bi kmetu ne jemal ugleda, da bi ga moralno in materialno ne uničil. Ali je čudno potem, da se kmet brani, da v listih razkrinkuje delovanje svojega duhovnika, da ga smeši kakor ga duhovnik smeši v listih in pri faranih? Kolikokrat moramo črtati preostre izraze, ki so sicer popolnoma na mestu, črtati cele odstavke, ker so preveč osebni in ker nočemo slabosti kakega duhovnika do golega odkriti, kajti mnenja smo, da ima lahko vsakdo slabosti, ki jih pa ni treba javnosti vedeti. Pri fanatičnih in zagrizenih duhovnikih, ki ne poznajo nobene pravice, ki jih navdaja le hudičevo sovraštvo do vsega, kar ni klerikalno, pa tudi naša obzirnost neha, da pustimo dopisnika govoriti. V tistem hipu, ko bodo duhovniki res Kristusovi namestniki, ko se bodo bolj brigali za vero kot za politiko, ko jim bo vsak veren kristjan ljub, brez ozira na politično prepričanje, bomo tudi mi zaprli prostor takim dopisom. Pokažite le malo ljubezni do svojega bližnjega, bodite nepristranski in kmet vas bo ljubil in spoštoval in bo raje dobro pisal o vas nego slabo. Toda to se najbrže nikoli ne bo zgodilo, kajti vstajajo še večji fanatiki, ki bi najraje z ognjem in mečem uničili vse, ki ne odobravajo klerikalne politike. In če se kmet brani uničenja v javnosti, mu ni zameriti, zob za zob! Zakaj bi bil kmet bolj potrpežljiv kakor oni, ki ima zapovedano ljubiti vse in potrpeti z njimi.

s **Agro-Merkur pred sodiščem**. Pri deželnem sodišču v Ljubljani se vrši te dni glavna razprava zoper bivše načelnike trgovske zadruge Agro-Merkur ki je prišla v konkurz. Obtoženi so: dr. G. Žerjav, Ivan Rožman, Oton Bayer, Gabrijel Kohena in Josip Lenarčič, da niso ob času, ko so pasiva presegala aktivno premoženje, priglasili konkurza, ampak so še nadalje jemali kredit in plačevali dolgove. Razpra-

va se vrši že od ponedeljka vsak dan in bo precej časa trajala. Razen Kohena, ki je bil ravnatelj tržaške podružnice Agro-Merkurja in ki je obtožen poneverbe 1520 K v škodo Agro-Merkurju, so ostali obdolženci le osumljeni krive, to je, da niso pravočasno priglasili konkurza, ko so videli, da ima Agro-Merkur več dolgov kakor premoženja. Nečastnih dejanj se ne dolži razen prej omenjenega nikogar. Razprava je jako dolga in bi poročilo o nji postalo za naš list preobširno, zato bomo priobčili v prihodnji številki le izid razprave.

s **Svečanost v proslavo 500letnice zadnjega ustoličenja koroških vojvod** priredi »Branibor« skupno z ostalimi ljubljanskimi narodnimi društvi v soboto, dne 2. maja v Narodnem domu v Ljubljani. Prosimo narodna društva, naj se na to prireditev ozirajo.

s **Slovenski odvetniki pri justičnem ministru**. Dne 27. marca je izročila deputacija Zveze slovenskih odvetnikov, obstoječa iz predsednika g. dr. Trillerja in odbornikov g. dr. Brejca in dr. Hrašovca, justičnemu ministru Hochenburgerju posebno obširno spomenico o neznosnih justičnih razmerah na Štajerskem in Koroškem. Deputacijo sta spremljala državna poslanca gg. dr. Verstovšek in Grafenauer. V avdijenci, ki je trajala pet četrt ure, so vsi člani deputacije razodeli in obrazložili v živahni debati vse krivice, ki se gode Slovincem pri štajerskih in koroških sodiščih in so energično zahtevali temeljite remedure. Na razgovor pa so prišle seveda tudi razmere na ljubljanskem deželnem sodišču. Justični minister je izrecno priznal, da je in mora biti popolno znanje slovenščine v govoru in pismu absolutni predpogoj za vse sodnike ne le na Kranjskem, temveč tudi na Spodnjem Štajerskem, v slovenskem delu Koroške pa za sedaj vsaj toliko, da bodi na vsakem sodišču vsaj po en slovenščine popolnoma zmožen sodnik. Skliceval in izgovarjal se je na spričevala o jezikovni kvalifikaciji, katera izdaja predsedništvo višjega deželnega sodišča in obljubil, ko mu je deputacija dokazala, da ta spričevala pogostoma niti približno ne odgovarjajo resnici, v tem pogledu stroge poizvedbe. Sistematično izrivanje slovenščine iz sodnih dvoran ter slovenskega naraščaja iz sodne službe, kakor tudi dosledno preziranje slovenskih sodnikov, kar vse je deputacija ministru najodločnejše in ob roki konkretnih dokazov očitala, je le-ta seveda tajil. Dalje so zahtevali slovenski odvetniki, da se pišejo v vseh pokrajinah, kjer prebivajo Slovenci v okrožju graškega nadsodišča v civilnih zadevah vse ustmene izjave, predlogi, izpovedi itd. v onem jeziku, katerega rabi stranka, brez ozira na to, če razume še drug jezik ali ne. Tudi se morajo brez izjeme vse odločbe in zlasti tudi razsodbe izdati v onem jeziku, v katerem je bila vložena tožba, oziroma prvi zahtevki. Tudi so zahtevali, da se izdajo v kazenskih

stvarih protokoli, tudi protokoli o glavni razpravi, sodbe in sploh vsi odloki v onem jeziku, ki ga rabijo obdolženec, priče in izvedenci. Zahtevali so nadalje, da veljajo iste določbe tudi za sodne dvore druge instance, kjer se mora vršiti razprava v onem jeziku, v katerem se je vršila prva razprava. Državni pravdniki morajo izdelati obtožbe proti Slovincem samo v slovenskem jeziku in morajo tudi pri ustmeni obravnavi govoriti slovensko. Tudi višje deželno sodišče v Gradcu, če sodi kot druga instanca, naj se ravna po istih načelih. Tudi tam se morajo izdati sodbe in odloki v onem jeziku, v katerem se je vršila razprava pred prvo instanco. — Deputacija je bila tudi pri predsedniku graškega nad sodišča pl. Pitreichu ter se pritožila v isti zadevi. Ker sta tako minister kakor Pitreich huda nemška nacionalca, ni upanja, da bi posredovanje kaj izdalo.

s Nestrpnost duhovništva. Iz Š k o f j e L o k e se nam poroča: Znan je slučaj, kako je naš župnik delal z denarjem vpokojenega župnika Notarja iz Puštala. Pa to nas kot naprednjake prav nič ne briga, naj imajo duhovniki med seboj, kar hočejo, kajti naš pristaš pač ni nobeden. Toda zopet se je zgodil slučaj, ki pač nima para, zato ga hočemo podati javnosti. Govori se namreč okrog, da je župnik Notar povabil svojega sobrata, že tudi vpojenega župnika Vestra, ki stanuje v Karlovcu, naj ga pride o priliki obiskat. Župnik Vester pa je Notarju sporočil, da ga ne sme obiskati, ker mu je to — prepovedano. Govori se, da mu je to prepovedal Šinkovec, kar se nam, ki ga dobro poznamo, ne zdi pač nič čudnega, kajti od takega fanatika pričakujemo pač lahko vse, samo tega ne, kar bi bilo komu drugemu v korist. Prinašamo pa ta slučaj v javnost samo za to, da se vidi, kako postopajo duhovniki med — seboj, kajti ravnotako bi radi delali tudi z nami, ako bi se jim posrečilo nas enkrat popolnoma usužniti. Varujmo se tedaj takih božjih namestnikov, ki nam nič dobrega ne žele!

s Občinske volitve v Gorici. V nedeljo so se pričele občinske volitve v Gorici. Slovenci so to pot prvič nastopili s svojimi kandidati. Ta prvi njihov nastop je izzval strah in trepet med vladajočo laško kliko. Njeno glasilo, tržaški »Il Piccolo«, je ves teden pisal o grozeči slovenski nevarnosti, stokal, da je Gorica izgubljena, ako vsi laški volilci brez izjeme ne store svoje dolžnosti, ter rotit Lahe, naj bodo edini in naj se zvežejo z Nemci, sicer da je italijanstvu Gorice za vedno odklenkalo. Ako bi ne bila na goriškem magistratu vladajoča laška stranka v zadnjem trenutku sklenila zveze z Nemci, s socijalnimi demokrati in z laškimi klerikalci, bi bila že to pot poražena ali pa bi morala v najugodnejšem slučaju braniti svoje pozicije v — ožjih volitvah. S pomočjo **treh strank — nemške, socijalnodemokratske in laškoklerikalne** — se je laška kaimora sedaj še vzdržala na krmilu, toda za to svojo »zmago« je morala

napeti vse svoje sile in žrtvovati težke ti-sočake. Slovenski kandidatje v III. razredu so dobili po 339 in 340 glasov, italijanski pa 508 do 512 glasov, torej poslednji večino do 170 glasov. Goriški Slovenci so lahko zadovoljni z izidom volitev v III. razredu, saj je bil to prvi naskok na iredentovsko trdnjavo, ki je bila v groznem strahu. Pri tej volitvi se je izkazalo, da so Slovenci sami zase najmočnejša stranka v Gorici. V II. in I. razredu imajo Lahi premoč.

s Nove zakladne nakaznice. V inseratnem delu priobčujemo prospekt in vabilo na subskripcijo novih $4\frac{1}{2}\%$ zakladnih nakaznic. Med občinstvom se živahno razpravlja vprašanje, kakšno **obrestovanje** nudijo te nove zakladne nakaznice. Iz nastopne tabele je razvidno, **po kako ugodnih pogojih** se nudijo ti titri. Rentabilnost $4\frac{1}{2}\%$ amort. zakladnih listov s petnajstletnim obtekom je pri sprejemnem kurzu za subskribente v posameznih listih obteka titra preračunana takole:

leto	obrestovanje položene glavnice (95-) odstotkov	iz odplačila glavnice	skupaj odstotkov
1	4.737	5.—	9.737
2	4.737	2.50	7.237
3	4.737	1.666	6.403
4	4.737	1.25	4.987
5	4.737	1.—	5.737
6	4.737	0.833	5.570
7	4.737	0.714	5.451
8	4.737	0.625	5.362
9	4.737	0.555	5.292
10	4.737	0.500	5.237
11	4.737	0.454	5.191
12	4.737	0.416	5.153
13	4.737	0.384	5.121
14	4.737	0.357	5.094
15	4.737	0.333	5.070

Prednosti, ki jih dajo te zakladne nakaznice kapitalistom, tiče ravno v tem, da zlasti za slučaj hitrejšega odplačevanja v prvih letih rezultira izredno ugodno obrestovanje, pod vsakimi okolnostmi je pa tudi v najneugodnejšem slučaju, zakaj še koncem obstoječe dobe se obrestujejo še vedno čez 5%. Ti prvotni titri bodo torej pri naložbi iščočem občinstvu našli največje povpraševanje.

DOLENJSKE NOVICE.

d Vače. Naš Majdič nam vedno kozle strelja. Cel mesec nam čita obširni Pastirski list, v katerem itak ni drugega kakor fanatična klerikalna vzgoja. Menda je prišel škof do spoznanja, da se ne spodobi, da bi sedanja politikujoča duhovščina uganjala v postnem času svoje brezsmiselnosti burke. Akoravno je škofova tvarina obširna na vse strani, je vendar našemu Majdiču še precej pomanjkljiva, polovico si sam izmišljuje. Njegova razsvetljena buča je znašla bič za liberalce. Take nam je klobasal, da smo mislili, če ni temu pamet v hlače zbobnela, še ni nikoli nobenemu. Še celo na korajžo nas je klical: kaj boste vi, liberalci, več je še nas kakor pa vas! Po-

tem je hujskal device, naj si ne izberejo liberalnih mladeničev, ki čitajo »Slovenski Dom«, pač pa krščanske čuke. Ti imajo polne hlače blagoslova. Pri tej učenosti se je naš Majdič narobe informiral, da ne ve vsega, ko se rad pobaha z liberalno nevednostjo. Jaz sem čital v neki knjigi, če se motim, je bilo Sv. pismo, v katerem se trdi, da so notri verske resnice to-le: Krščanska žena spreobrne še nevernega moža. Gosp. Majdič, če vam je kaj na tem, da se napolni kraljestvo božje s pokornimi grešniki, morate svojo zмотo preklicati in priporočati, da si izberejo vaše krščanske device liberalne mladeniče, krščanski čuki pa napredna dekleta.

d Iz Zasavja. V »Domoljubu« sem čital, naj kmetje Boga zahvalijo, da imajo tako dobre poslance, ki delajo in skrbijo le za kmeta. Bogataši, meščani, liberalni krčmarji, trgovci in požrešni mesarji naj plačujejo deželno doklado, saj se od kmeta mastijo. Jaz sem se čutil tako hvaležnega, da sem kar tri roženkrance izmolil; enega za Lampeta, enega za Kreka, enega pa za ostale dobrotnike, da bi se bolj redili po volji božji izvoljeni kujoni. Vsaka stvar jma svojo senco, menda jo imajo tudi ti božji volki. Mene je slučaj zanesel v liberalno Zagorje ob Savi. Zavijem je v neko prodajalno, da bi se potolažil s požirkom geruža. Postregla mi je s to vražjo kapljico jako lepa in prijazna deklica. Na desno od mene je bila desetorica mož. Menda so bili delavci, oziroma premogarji, okrog katerih se je sukala že postarni trgovec. Može so se pogovarjali o sedanji draginji. Trgovec se je šalil, kaj boste zađikovali, ko se vam dobro godi! Ali sedaj, ko se podraži meso, vino, pivo in stanovanje, potem bo treba zdihovati. Kaj govorite, kdo si je zopet to izmislil! Kdo? Deželni odbor oziroma kmetje, ki so vam take dobrotnike izvolili. Kmetje, pravite? Ja, kmetje, ki so volili po farovškem receptu. Jaz sem razumel, pod farovško tepko. Ponižno vprašam: prosim, gospodična, kako so rekli gospod? Pod farovško tepko, so kmetje volili? Prav ste rekli, mož, toda gospod so rekli farovškemu receptu.. Him, receptu? To menda zdravniki dajejo za zdravila gospodična? Duhovni pa, da kmetom pamet zmešajo! Veste, gospod urednik, tukaj mi je bilo pa že preveč. Sedaj bi ne privoščil tej babi katoliškega pozdrava. Od desne strani sem slišal robate besede: ti prokleti kmet zarobljen, da nima zmisla niti toliko, kakor stara krava! S krampom bi mu na glavi puščal! Jaz jo hitro odkurim in si mislim: Jur, ti hudiči ti bodo še kosti zrahljali! Le beži iz tega liberalnega brloga. Ko sem bil oddaljen za pol ure, se vsedem na pripravno mesto, da potolažim svojo jezo nad hudobnimi premogarji. Mislim sem si, le počakajte, vi zlodji! Povedal bom našemu gosp. župniku, boste že prišli v našo cerkev k maši, tedaj bodo letele po vaših grbah blagoslovljene psovke, da se bo vam nos obesil kakor čukov kljun.

d **Umrli je** dne 22. m. m. soproga gosp. Matije Kožarja, posestnika in mlinarja iz Velikih Malenc, kmečkega kandidata za krški okraj pri bivših deželnozborskih volitvah. — N. v m. p.!

d **Iz Šmarjete.** Da se iz pašalika župnika Zamana redkokdaj oglasimo v »Slov. Domu«, je pač vzrok priznanje nekega kmeta, da so imeli nekoč Škocijanci prav, ko so rekli, ako župnik Zaman farane priveže na furželne in jim zapove, naj pomulijo travo ob cesti — pa bodo isto takoj vestno storili, ker so gaspud rekli. Pristavil pa je še sedaj po dokladah, da Šmarjetčani še trave vredni niso, da bi jih moral poslati že v hosto resje in osat pomulit. — Slišali smo, da se je naš kaplanče hvalil v »Slovincu«, da je bil g. Zalokar iz Vince obsojen radi Johance na 20 K globe. Škodoželjnega kaplana je to neizmerno veselilo, g. Zalokarja pa še bolj, da so kazeni radi kolportáže zbrali mokronoški naprednjaki. Ta kaplan ima sebi vrednega sobrata v Škocijanu. To človeče pa je že toliko sprideno, da nima že pred visoko starostjo nobene časti in spoštovanja. Pijana zmage je po volitvah došla škocijanska troperesna farška deteljica čez 80 let starega moža, ki je trden, neomajen naprednjak. Kaplan — bil je oni Krmežljavček, o kojem pravijo, da ni v možganih vse v redu — je zavpil nad starčkom: »No, kam pa ti starček, kam?« To je izbruh divjaka, ne pa katoliškega duhovna. Vsak divjak ima več spoštovanja pred sivo glavo kot ta surovina v črni suknji. Fuij! Kdaj vas bo Šmarjetčani pamet srečala, da ne boste vse slepo verjeli duhovniku, ki vas molze, krade čast in poštenje, ki vas ima za »Pepčke«. Čas je že, da se otresete teh pijavk, nove doklade naj vam bodo za izpregled, tu imate dokaz, da vas klerikalci farbajo in sleparijo. Na noge, pa »Slovenski Dom« v roke!

d **Iz novomeške okolice.** Mislili smo, da ima šmihelski župnik Štefan Trškan zdaj v postnem času več nujnega posla, kakor čakati dolge evangelije po »Domoljubu«. Ali Štefan ostane Štefan, naj je kaplan v Prečini, naj je župnik v Šmihelu. Samo toliko časa se še premaguje, dokler ga »Slov. Dom« pošteno prijemlje. Ko pa vidi, da ima mir, ali da se ga sedaj bolj na rahlo samo za hlačice potiplje (pa ne za tiste, ki so mu jih kupile prečinske marinariče v spomin za razna dobra dela duhovnega usmiljenja), pa mu že ne da žilica miru. Tako je v zadnjem »Domoljubu« zlegel dolgo klobaso, v kateri opravičuje poslance svoje stranke zaradi novih davkov. Pustili bi mu to klobasarenje, da se mož ni naravnost ostudno skregal z resnico, ko navaja za glavni vzrok povišanja davkov, izboljšanje učiteljskih plač. Tako se ta mož — lahko z mirno vestjo trdimo — očitno in nesramno laže, ko piše: **»Poglavitni vzrok pa je bil, ker so se povečale plače učiteljem, liberalci so zahtevali, da se morajo še bolj zvišati, kakor so se, tako, da bi bila**

dežela še bolj obremenjena.« Da se katoliški duhovnik spričo nasprotnih dejstev upa danes kaj takega v javnem listu trditi, to je višek nesramnosti. In to je tudi dokaz, za kako neumnega imajo naši duhovniki svojega kmeta. In dosledno s tem je to novi dokaz, zakaj duhovniki svojim kimavcem pod smrtnim grehom prepovedujejo branje naprednih listov. Mislijo pač, če kmet bere samo »Domoljuba« in »Slovincu«, tedaj se mu lahko lažemo kakor je nam ljubo. Če pa kmet pogleda tudi v nasprotno listo, pa vidi tam fotografirane klerikalne laži, adijo kmetov strah in vera v božje namestnike. Kdor je v zadnjem času kaj več bral, kakor mu ti sveti možje dovoljujejo, ta je lahko zvedel, da se za izboljšanje učiteljev v deželnem zboru že leta in leta bije boj, da so se pa klerikalni mogočnejši le posmehovali dokazom o učiteljski bedi ter trdovratno odklanjali vsak predlog na izboljšanje, ki bi bilo dobrodošlo prav tako klerikalnim kakor sploh vsem drugim učiteljem. Posmehovali so se, ker so svoje koritarje-učitelje podpirali iz raznih fondov, dočim so naprednega učitelja le preganjali in mu škodovali, kolikor so le mogli. Vedel bi tudi, da je v tem letu država sama iz predkazov za podporo deželam, tudi naši deželi, naklonila čez 850.000 kron, toda z izrecnim namenom, **da se ta svota porabi za izboljšanje učiteljskih plač.** Vedel bi tudi, da je to zahteval sam deželni predsednik. Vedel bi pa tudi, da se klerikalci za vse to niso nič brigali in so izboljšanje učiteljem čisto nepotrebno spojili z -novim šolskim zakonom, samo da izboljšanje učiteljskih plač še zavlečejo. Vedel bi tudi, da je »poglavitni vzrok« povišanja davkov neizmerno slabo gospodarstvo klerikalnih koritarjev pri deželnem odboru, ker so v teh par letih lahkomišelnost napravili tiste milijone, ki so jih pri nastopu svoje vlade nprtili deželnemu davkoplačevalcu. Vedel bi tudi, da stoji naša dežela pred strahovitim bankerotom, polomom, kakoršnega še ni bilo. Vedel bi tudi, da je vse klerikalno olepševanje novih deželnih bremen, češ, vsaj kmet ne plača skoro nič od novega davka, to smo naložili vse samo bogatinom, le ostudno hinavsko zavijanje gole in tudi za kmeta strašne resnice. Kajti če so obrtniku, trgovcu in tovarnarju res naložili razmeroma večje breme, kaj misliš, ti ubogi zaslepljeni klerikalni kmet, da bodo to breme sami nosili? Kaj še! Počakaj malo! Ti sam in sploh vsak revež, ki je primoran si nakupiti bodisi za živež ali obleko, ali gospodarske potrebe, vsi, prav vsi bomo občutili, oziroma že občutimo sladkosti novih davkov. Sicer pa počakajmo malo. Izkušnja sama je boljše učiteljica kakor vsi pisani opomini. Klerikalni kmet seveda vsega tega ne bi smel vedeti, ker če bi vedel in se tudi zavedal, da on je sam tega kriv, potem, o joj! — Č. gospod Štefan Trškan pa je napisal še nekaj drugih kozlov, katere mu hočemo ob proliki

primerno okinčane hvaležno vreči nazaj. Sicer je pa prav, g. župnik, da ste se zopet podali na taka javna pota, kjer se bomo lahko kaj več pomenili. Naši stari pradedi so tudi drgnili les ob les, nastal je ogenj. In ker hočete, bo tudi pri nas — gorelo.

d **Iz Gotne vasi.** Štembur in Avsec modrujeta v »Slovincu« z dne 14. marca tako-le: »Slovenski Dom« piše, kako so bili gospod župnik, Avsec in Grašič poparjeni, ko jim je eden od nasprotne strani dokazoval, da je res, kar »Slov. Dom« o mežnariji piše. Res je dokazoval, ampak dokazal ni. Ko mu je Avsec prebral par vrstic o mežnarju iz izrezka (iz »Slov. Doma«, ki je bil župniku od klerikalnega društva poslan) in ga vprašal, če je to res, je bilo hitro njegovega dokazovanja konec. Tako trdita ta dva katoliška poštenjaka. Štemburju še ni toliko zameriti, ker je pač verjel, kar mu je Avsec natvezal o tem prepisu pri šmihelskem župniku. Ampak od Avsca, ki hoče biti mož, ni lepo, da resnico tako grdo zavija. Če je »Slovenski Dom« o teh dogodkih semtertja kaj netočnega omenil, mu to ni zameriti. Vsaj je mežnar Jakob sam okrog raznašal vest, da je župnik res rekel, da njemu nič mar, kar se v gotenski mežnariji godi. Vendar Avsec, ki je bil pri tistem razgovoru z župnikom sam navzoč in se je celo delal, kakor da hoče on sam v tej reči tako visoko vlogo igrati, kakor so dolge njegovega blaženega rojstva kosti, ta bi moral pa že bolj resnico ljubiti, posebno če hoče dopise v »Slovenskem Domu« popravljati. Res je sicer, da je Avsec zahteval, naj mu eden naših mož dokaže, kar se je o mežnarju pisalo. Toda res je pa tudi, da jih je Avsec pri tisti priči dobil po nosu, ko se mu je povedalo, da on sploh nima pravice zahtevati takega dokazila, marveč da je to stvar prizadete mežnarja samega. Če je bila obdolžitev v »Slov. Domu« resnična ali ne, za to mežnar preskrbi dokaze pred sodiščem. Poudarila se mu je celo prilika, da si prav na lahek način poišče svojo »pravico«. V tem zmislu mu je tudi g. Stangel v obraz povedal tam pred župnikom. Avsec doslej še ni policaj, da bi se moralo njega kar na komando ubogati. Če pa misli, da ima za tako službo kaj več talenta, kakor za druge potrebne reči, pa lahko poprosi svojega prijatelja Štemburja, morda ga on sprejme; policaja v Kandiji bi bilo potreba, ampak takega, da bo imel koražjo kontrolirati, kdaj Štembur svojo gostilno zapira in če kaj licence plačuje, da ima včasih po cele noči odprto. Toda pustimo šalo na stran. Dokazovanja od naše strani torej še ni bilo tako hitro konec, kakor Avsec trdi. Hrastar naj se g. državnemu pravdniku v Novem mestu prav lepo zahvali, da mu zavoljo tiste grožnje nasproti Gorenjki, še zdaj ni dal prilike, da bi dokazal, če je res rekel, da jo ubije, ako ga ne pusti še dalje k nji zahajati v vas. G. Avsec, zakaj pa, ko sta s Štemburjem že toliko načekala v

»Slovenca«, zakaj pa tega nista napisala, česa »Slov. Dom« pravzaprav mežnarja dolži? Kaj ne, najbrže zato ne, ker vesta, da naš državni pravdnik in tudi eden gosp. orožnikov, ki je bolj na katoliški podlagi, gotovo bereta »Slovenca«, za »Slovenski Dom« pa ne vesta, če se dobi kje v mestu ali ne. O nadaljnjem se bomo prihodnjič pomenili. Za danes naj samo še to-le pripomnimo: Štembur ima čisto prav, če nekatere naših mož po »Slovenca« trga. Da je Štembur dušni oče dopisa v »Slovenca«, to je najlepše dokazal drugi dopis, ki je pred kratkem zopet izšel v »Slovenca« in katerega si prihranimo še za poseben odgovor. Le to mu kar najresneje svetujemo, naj pri celi tej stvari pusti našega gospoda profesorja Škerlja čisto pri miru. Gosp. profesor se za to stvar doslej ni nič brigal, namreč nič brigal, kar se tiče dopisov. Mi smo to vojsko brez gosp. profesorja pričeli in jo bomo brez njega tudi dokončali. Pač pa naj Štembur prijemlje za ušesa tiste može, ki kljub temu še vedno zahajajo k njemu, čeprav jih z Avsecem vred skuša blatiti po klerikalnih listih. Dokler može, ki hočejo biti zavedni, brez posebnega vzroka še podpirajo tiste, ki jih javno tepejo in javno sramote, toliko časa je vsaka resna akcija proti klerikalcem le bob v steno. Zato oče Štembur, le dajte jih še! Pa če jih boste, dajte jih tako, da jih bo vendar sv. Duh razsvetlil, da ne bodo nosili svoje žulje hraniti v zahvalo tistemu, ki jih tepe. Mi smo že zdavno toliko zavedni, da svojih grošev ne bomo nosili k Štemburju, da bi se iz nas ne samo vpričo ljudi, ampak potem še po klerikalnem časopisju norca delal. Kaj več pa še prihodnjič.

GORENJSKE NOVICE.

g Iz škofjeloških hribov, Lepi prvi pomladanski dnevi so me zvalili iz tesnega mestnega zidovja. S prijateljem sva jo mahnila zadnjo nedeljo zjutraj v Škofjo Loko in od tu v Poljansko dolino. Okrog poldne sva se ustavila v Gorenji vasi. Bilo je menda ravno po maši. Začudiva se, kako to, da prihajajo priprosti kmetjski ljudje iz neke večje, lepo moderno urejene trgovine, in skoraj vsak drugi z naprednim časopisom v roki. Nisva postala pred prodajalno deset minut, ko pride iz prodajalne velik, močan, že prileten mož, in pravi zunaj na cesti na njega čakajočemu: »Jože, vse prodano, nobenih cajteng ni več!« Poizvedela sva potem kaj in kako. Trgovca P. je dobil zadnji čas dovoljenja, da sme prodajati časopise. Župnik Brajc, če tudi se ogiblje razen bere vsake liberalne hiše, se je najprej spravil nad trgovca gosp. P., da bi ga pregovoril in pripravil do tega, naj to opusti. Seveda je tu župnik naletel na trd kamen in je moral pogoltniti nekaj bridkih, a resničnih. Ker to ni pomagalo, je poskusil s prižnico in spovednico. No, s

tem je pa še le dosegel ravno nasprotno. Boljšega priporočila pa nobenega od tega. Po maši dero ljudje naravnost v prodajalno in pokupijo do zadnjega vse liste, se razume, da napredne. Mora že biti veliko resnice v teh časopisih, ker jih fajmošter tako prepoveduje in razbija po prižnici zavoljo njih, ter ne daje odveze. Večji greh je brati napredne, od škofa prepovedane časopise, kakor pa koga ubiti. Lepo razumejo ti gospodje Kristusov nauk. Tudi v spovednici, kar smo že povedali, ni nič boljše. Pusti časopise ali pa odveze ne dobiš! Tu intam, kakor so pripovedovali ljudje, ne gre vse gladko. Se dobe može, ki se tudi pri spovednici ne dajo oplasiti. Pripovedovali so, da sta radi tega zadnjič enkrat z nekim rožem ropotala, da se je kar spovednica tresla. Kdo je odnehal, nisem mogel zvedeti. To sem pa slišal obče govoriti: Naj ima odvezo, kjer hoče! In kdo je temu kriv, če ljudje tako mislijo in ugibajo o spovedi? Kdo drugi kot nestrpni duhovniki s škofom vred! Če stoji cerkev res na trdni skali, je gotovo napredni časopisi ne bodo podrli. Tudi je ne podirajo, oni le grajajo nevredno počenjanje nevrednih duhovnikov v cerkvi. Zakaj pa v mestu vsakdo lahko dobi odvezo, če tudi bere napredne časopise? In kmet bi pa ne smel brati nedolžnega »Slov. Doma«! Puste naj duhovniki vse to zunaj, kar v cerkev ne spada. Naj bodo res duhovniki z vso ponižnostjo kot se jim spodobi; naj ne grabijo kot bi večno živeli, pa se ne bo nikdar nobenega napadalo. S silo se pa le malo ali pa ravno nasprotno doseže. To bi že tudi lahko spoznal tratarski župnik Brajc. Napredni časopisi mu naj bodo pa prav lepo hvaležni, da tako dobro in hvalevredno dela za nje. Hvaležnost je ena najlepših izmed vseh čednosti. Napredni listi se pa po tem tudi ravnaajo. Prav lepa hvala, gospod župnik Brajc, za agitacijo za »Slov. Dom«.

g Iz občine Ovsiš. V »Slovenskem Domu« že dalj časa ni bilo novenega dopisa od nas. Zato se hočemo danes oglasiti, da dam odgovor na zadnjo notico iz naše občine, v najgršem slovenskem listu, ki po krivici nosi ime »Domoljub«. V zadnji številki tega čednega lista se huduje nekdo na našega gosp. župana, češ, da je dopisnik »Doma«. Pa ne boš kaše pihal, bodi tudi Jože ali Jaka. Toliko lahko rečem, da ve naš župan ravno toliko za »Danovega« dopisnika, kot v farovžu na Ovsišah, ali pa kot več ti dopisnik najbolj umazanega lista »Domoljuba«. Našemu županu se očita v tem dopisu, da za občino ničesar ne stori. No, seveda, kdo pa kaj stori. Zakaj raje ne vprašate gosp. viteza Pogačnika, koliko je storil za našo občino, čigar dolžnost bi bila v resnici, da se kaj potruji za domačo občino. Le navedite nam samo en slučaj o tem. Ali je morda to v korist občine, da je gosp. vitez pri zadnjih občinskih volitvah nagnjal »babe« kar po njivah, da dajo pooblastila njemu, oziroma njegovim pristašem.

To povejte, saj drugega pač nimate. Da pa smo prišli na dan s tem šele sedaj, pa naj se gosp. vitez zahvali »Domoljubu« in njegovim črnim dopisunom. Mi smo imeli do sedaj še do gosp. viteza ozire, ker smo ga imeli vedno za moža kot kavalirja, ki nastopa povsod bolj rezervirano, a sedaj naj prime za ušesa »Domoljuba«, oziroma tiste, ki odkladajo vanj tako nesnago. — Vsem tistim, ki so pri nas napravili razdor med poprej tako mirnimi občani, pa naj služi vprašanje, kdo je kriv tega, kaj? Kaj ne, zopet Tonček, ki pa se mu hlače prav nič ne tresejo, pač pa se tresejo nekemu drugemu. Glede dopisnika »Dana« pa ste lahko brez skrbi. Sam že ve, kdo je, drugemu pa to nič mar. Ako pa bi ga ravno radi poznali, pa vam je prav rad na razpolago, sajmo za družbo sv. Cirila in Metoda dajte par sto kronc, ako vam je kaj ležeče na tem in dopisnik se bo prihodnjič pod vsak dopis podpisal s celim imenom. Ga boste saj lahko s prižnic metal, lahko ga pa tudi potem obesite na prvo drevo; — če se vam bo dal, seveda, je pa drugo vprašanje. Žrtvujte malo in ustrezno vam bo. Povem pa vam, da vsi dopisniki »Domoljuba« skupaj niste vredni toliko, kot naš župan. — Ako želite boj, mi ga sprejmemo. Kdo bo pa tepen, se bo pa videlo pozneje. Kar z večjo vnemo na delo, gospodje, če se vam zdi, da ste napravili še premalo razdora! — Občana.

g Bohinjska Bistrica. Kakor skoro povsod na Kranjskem, tako tudi naši občini ni prizanešeno. Kajti tudi v našem občinskem odboru sedijo samo velemožje ali takoimenovani kimavci. Njim na čelu seveda naš gosp. župnik Žvan. Kakor ta ukaže, tako mu »možje« prikimajo. Vprašajo se pa ne, ali delajo po kosmati vesti in ali je to občini v korist ali v škodo. Enkrat je pa vendar doživel naš prečastiti odpor med svojimi backi. To je bilo pri neki odborovi seji, ko je predlagal, da se mora sankališče opustiti radi tega, ker je ob zimskem času vedno več ljudi na sankališču kakor pa v cerkvi. S tem se baje dela pohujšanje med mladino, ker vidijo dame v hlačah. Vprašam vas, kaj pa je bilo takrat, ko je neki kaplan obvisel za blagoslovljeno suknjo na nekem drevesu pod precej visokim oknom? Ali ni bil prejšnji kaplan prestavljen radi tega, ker je mislil hoditi v tuj zelnik? Ali ni to večje pohujšanje kakor pa dame v hlačah? Med tem, ko vi to predlagate, se pa ne vprašate, ali so občani, gostilničarji in prometna zveza zadovoljni s tem. Ali ni to v škodo celi občini? Torej kmetje, pridno nosite župniku za maše in prošnje, drugič bo pa še kaj takega predlagal. On se vam pa v pešt smeje in grabi denar na kup. Torej gosp. župnik, ali nimate še dovolj premoženja? Vedite, da boste dobili ravno tako lopato prsti na glavo kakor mi drugi in da niti vinarja ne boste nesli s seboj. Vaši sorodniki se vam bodo pa smejali, kakor se vi zdaj smejete neumnim backom. In še nekaj! V ponedeljek smo

imeli tudi obisk našega vzor-poslanca Pibra. Na kolodvoru ga je pričakovala kar cela deputacija naših velekimavcev. Kaj so ga prosili, to priobčimo prihodnjč.

g Stara Oselica. Naš župnik farane čedalje bolj obdeluje in zmerja. V nedeljo 8. marca je že tako razgrajal na prižnici, zasramoval poštene ljudi in kar s prstom kazal na gotove hiše. Zlasti je tud hud, da se je na pustno nedeljo plesalo in je zato celo dve marinarici izobčil iz družbe, ker sta šli plesat. To vendar ni noben greh, če se mlad človek malo zasučje v plesu, saj v Ljubljani tudi plešejo na katoliški podlagi, pa jim škof ne zameri prav nič. Ako mestnim klerikalcem privošči to zabavo, jo mora tudi nam kmetom, ker mi smo ravno tako ljudje ali pa še boljši kakor kaki klerikalni škrici in frajle. Na prižnici tudi vpije župnik, da moramo otroke doma pretepavati. Kadar zaslužijo, jih bomo že kaznovali, župnik pa ne bo prav nič komandiral. Kadar jih bo on redil, takrat naj jih pa tudi tepe. Isto povemo učitelju, ki zadržuje otroke v šoli. Naj pusti otroke o pravem času iz šole, ker mora včasih cela družina čakati s kosilom. Kmetje, dragi tovariši, spreglejte, kaj ste naredili, ko ste volili take poslance! Nove, težke davke so nam naložili in jih bodo še, kajti zapravljanje deželnega denarja se bo nadaljevalo toliko časa, da ne bo nič več za zapravljati. Potem naj pa mi kmetje z novimi davki rešimo deželo. Preudarite sami, kakšno neumnost smo storili, ko so nas vendar protiklerikalni listi poučili, da mora priti do poloma pri takšnem gospodarstvu.

g Iz Oselice. Bližajo se nove občinske volitve. Podobčina Leskoviča se odklopi in postane samostojna občina. Zdaj se gre za vprašanje, kdo bo župan v Oselici in kdo v Leskoviči. Dosedanjega župana ne bomo več volili, ker je preklerikalen, vendar pa mislijo klerikalci, da bodo postavili za župana častihlepnega Kolarja v Podjelovem brdu. Ta mož tako hlepi po županskem stolcu kot žejna žaba po luži. Zavedni možje, postavimo se v bran in ne pustimo se komandirati. Kakor vsako leto, bo tudi letos naše kmetijsko izobraževalno društvo priredilo par veselice v zabavo domačemu ljudstvu, zato se pa klerikalci jezijo in so nam zavidni za izobrazbo. Društveno petje se je precej opomoglo, tudi domača godba že dobro svira, tako, da bo že pri prvi veselici igrala. Zasluge imata predsednik in društveni tajnik Fr. Telbon. Le tako naprej in nam se ne bo treba bati klerikalnega župana, če ga prav izvolijo njegovi pajdaši.

g Mlad defraudant. 19letni poslovodja inlekarske zadruga v Krašnji je poneveril več nego tisoč kron. Napravil je več sleparskih dolgov, nakar je 17. m. m. izginil. Isto noč je ukradel svojemu stricu v Ihanu vola, cenjenega na 400 kron, ter ga je hotel 18. m. m. prodati na semnju v Trzinu. Ker pa ni imel živinskega potnega lista, ga je orožništvo prijelo

NOTRANJSKE NOVICE.

n Umrl je v Ilirski Bistrici na Notranjskem gosp. Andrej Uršič, posestnik in gostilničar, v starosti 53 let. Vrlemu možu bodi časten spomin!

n Požar. Dne 31. marca ob pol 1. ponoči je pričela goreti parna žaga gosp. Kobija v Borovnici. V kratkem času je bila uničena žaga, mizarski in kolarski stroji. Gasilnemu društvu borovniškemu, katero je bilo takoj z dvema brizgalnoma na jicu mesta, se je posrečilo obvarovati parni kotel in stroj, dalje hišo in vsa druga, v neposredni bližini se nahajajoča poslopja ter vso ogromno zalogo lesa. Kobi menda ni bil zavarovan.

n Dolenji Logatec. Odkar so naši klerikalni konsumarji odpravili svojega blagajničarja Vidmarja, je pri konsumu vse bolj tiho postalo. Vidmar se sedaj ogiblje javnosti, kot ščurek belega dne. Krištanova »zlahta« se plaho pogledava in tarna, kaj bo, kaj bo, konsumarji nam slabo zapajajo. K temu pa še Vidmar žuga, da bo tožil, ker mu je Francelj na občnem zboru očital, da je v konsumu pil na račun Mice Kovačeve in sploh kot blagajničar delal le v svojo korist. Menda se pa le ne upa tožiti, ker dobro ve, da kdor hoče hudiča izganjati, mora sam biti čist. In tako bo nekdanji socialni demokrat in sedanji pristni klerikalni koritar pogoltnil sramotno očitaneje Krištanovega Francelja, ker si ne upa sodnijsko nastopiti. Zato pa je tudi naš občinski odbor lahko ponosen, da ima tako občutljivega podžupana v osebi Vidmarja. Očital je pa tudi Vidmar Francelju, to je načelniku konsuma, da je pil božjo kapljico v konsumu na medvedovo kožo. To je pa tudi jako značilno, kajti Francelj je nele klerikalec prve vrste, temveč je tudi pristni član **svete vojske**. Toda že na njegovem okroglem obrazu se lahko bere, da ljubi sovražnika svete vojske.

n »Postojnska občina v škripcih.« Klerikalna lopovščina presega vse meje. Zaradi notranjskih volitev mora biti klerikalna banda v velikih skrbih, kajti posluhuje se že najinfamnejših laži, da bi volilce zbegala. Tako se je »Slovenec« zlagal, da se je pri postojnski občini dognal deficit 200.000 K. Seveda je to od konca do kraja zlagano. Odgovor na to ne bo izostal. Kakor se nam poroča iz Postojne, **vloži županstvo proti »Slovencu« tožbo.**

n Iz Studena pri Postojni. Ovčarska palica in Smoleni štrukel. Dne 8. m. m. je bil razglašen volilni katoliški shod pri fari v Studenem. Proti 10. uri dopoldne prifrči elegantno opremljen voz brez živalske vprege in brez ojesa. Studensko prebivalstvo je bilo jako ponosno na deželni voz in je kar trumoma skupaj hitelo in si ogledovalo čudne deželne krone. V tem vozu je sedel neki Vipavec s svojo soprogo. Ko je jelo v zvoniku zvoniti, hajd v cerkev

prosit na pomoč sv. duha, da kmete razsvetli in blagoslovi, da ja ne bodo volili grešnega liberalca Urbančiča. Besedo v cerkvi je imel g. župnik Dominik Janež. To je padala na volilce kakor v hudi uri toča na polje. Po končani službi božji so se združili vsi studenski in drugi kmečki volilci v gostilni Turk. Pred volilce na oder stopi dr. Pegan in predlaga za predsednika nekega g. Smolenega Štrukla. Smoleni Štrukelj je bil jako vesel in zadovoljen, ko je dosegel to visoko čast. Besedo je dal g. Vipavcu. To je pa menda vam, g. urednik, dobro znano, kakšnih besed se poslužuje ta gospod, ki le psuje naprednjake, da ne znajo drugega kot zabavljati čez katoliško stranko. Rekel je, da so imeli neko vodiško Johanco za orodje in ž njo so črnili poštene duhovnike; celo vzvišenega kneza in škofa so vmes tlačili. Potem je skočil dr. Pegan na g. Janeza Kreka, češ, da so ga dolžili čisto po nedolžnem z neko Kamilo. Res čudni ljudje so ti brezvestni naprednjaki, ko še poštenim duhovnom ne dajo miru. Po zaključku shoda jo krenejo v favorž ter posedejo okrog pogrnenih miz. Župnik je že dobro poskrbel popreje in naročil svojim štirim kuharicam napraviti dober obed. Po odhodu ljubljanske gospode so se zbrali starejši možje, ogledovali staro poslopje Turkovo in debatirali, kaj je enkrat pri tej hiši bilo. Neki mož se je izrazil: jaz pomnim, ko je pri tej hiši bilo dva polna hleva živine in en hlev poln ovac in koz. Imeli so svojega ovčarja, konjarja itd., danes pa ne najdeš drugega kot ovčarsko palico, ki visi v zgornji sobi na žlebu. S to ovčarsko zakrivljeno palico še danes lovijo koštrune. Taka zakrivljena palica se nastavi koštrunu pod vrat in koštrun se vjame. Potem ga potegne k sebi in ostriže, volno pa pošlje v Ljubljano k deželnemu odboru. Tam jo pregledajo in pošljejo na Dunaj v tovarno za avtomobile, s katerimi se vozarijo koritarji po deželi. Zgoraj omenjena avčarska palica se pa nahaja tudi v vasi Gorenje v hiši starodavnih ovčarjev. Danes pa ti ljudje ne slišijo radi tega imena. Ovčarsko palico so vrgli na ogenj in otvorili trgovino z lesom in senom. Postali so precej premožni, imajo tri hiše, polne hleve živine in jim dobro gre. V hišo je pa zlezla klerikalna glista in se ovila gospodarja. Mož se je spreobrnil kakor sv. Pavel in prodal svoje napredno mišljenje za 15 vreč umetnih gnojil, katere je prejel od dežele kot darilo za spreobrnitev grešnika. Taki so ovčarji-možje, ki na svoje moštvo nič ne drže.

n Občina Begunje. Cesar je odobril postavo, po kateri se iz občine Cerknica izločijo vasi Begunje, Bezuljak, Kožljek in Ševšček ter ustanove kot samostojna občina Begunje.

n Ledine nad Idrijo. Lansko leto smo se srečno iznebili znanega dušnega pastirja Janeza Jelenca, »čestilca« Ciril-Metodove družbe, radi katere je »prečastiti« svojčas odštel sodnji prav lepe stotake.

Dobili smo potem kot župnega upravitelja g. Dagarina, ki je doma iz Puštala ter je sin poštenih naprednih staršev. Oddahnili smo se že, meneč, da se tudi sin, čeprav v duhovniški suknji, ne bo preveč oddaljil od kulturnopolitične smeri svojega očeta. Gotovo nismo pričakovali, da bi se kazal kot političen somišljenik svojega roditelja, vendar smo pa upali, da ne bo vsaj deloval v diamentralnem nasprotnu s političnim naziranjem onega, kateremu se ima zahvaliti za vse. Pa semenišče je storilo svoje. Sina je duševno odtujilo očetu. Ko je prišel novi g. župni upravitelj sem, je dobro vedel, da je prišel med politično zrelo in zavedno ljudstvo. Uravnal je kot dober diplomat svoje delovanje. Bil je prijazen tudi z naprednjaki, zahajal v njih družbo, politično pa prvotno ni deloval. Nekateri izmed maloštevilnih klerikalcev so bili vsled tega razburjeni in kakor se govori, so ga celo črnili pri njegovih sobratih. To bi mu pa pač ne škodovalo, če bi ostal tak kot se je v začetku pokazal, ker ogromna večina faranov je napredna in pri teh je bil nad vse priljubljen. Zadnje čase pa pričanja g. Dagarin kazati svojo pravo barvo. Prišel je intenzivno delovati tam, od koder preti naprednosti največja nevarnost — pri žensstvu. Z vso silo se je vrgel na agitacijo za Marijino družbo. To politično — false cerkveno — organizacijo hoče na vsak način povzdigniti. Dosedaj je ta družba hinavk in političnih agitatoric štela le majhno število članic. Da bi nizko število zvišal, sili in vabi dekleta na vse pretege k pristopu, da, celo, vzor žensk, možitev, jim nastavlja kot vabo. Zatrjeval je namreč, da celo mladeniči nasprotnih strank najraje jemljejo v zakon članice Marijine družbe. Resnica pa je, da si vsak napreden mladenič desetkrat premisli, predno si bo izbral za družico članico Marijine družbe, ker dobro ve, da je hinavka najslabša žena in da članica Marijine družbe sploh ne more biti drugačna kot hinavska, ker ima ta družba celo v svojih pravilih, da mora takoj naznaniti (denuncirati) voditelju svojo sosesstro, če kaj napačnega opazi pri nji. Da je vsak denuncijant tudi hinavec, je znano dejstvo. Pa če bi g. župni upravitelj agitiral samo pri odraslih dekletih, bi še molčali. Saj vemo, da bo pri naših dekletih s svojo agitacijo prav malo opravil. Kar jih bo pa pridobil, te že davno spadajo v Marijino družbo in po teh nam ne bo žal; saj se vsak rad znebi smeti. Ali nekaj drugega je, kar nas je primoralo, da javno ožigosamo vaše delovanje, g. Dagarin! Pri naših šolskih otrocih agitirate za Marijino družbo in deklice ponavljalno šole naravnost silite k pristopu! Zapovedali ste vsem ponavljalkam, da se zglase gotovega dne k sprejemu. Ker določenega dne ni nobena učenka prišla, ste jih drugič spraševali, čemu da niso prišle, ter jim ukazali, da se morajo drugi dan zglasiti, ter ste onim, ki bi ne prišle, menda celo grozili. Tu se pa vse neha! Ali vi kot veroučitelj ne veste,

da po zakonu ne sme biti noben šolski otrok pri nobenem društvu?! In Marijina družba je društvo! Kako se predrznete s svojo avtoriteto kot dušni pastir in veroučitelj siliti šolske otroke k stvari, ki nima s šolo nobene zveze? Otroke seveda, te bi morda prisilili v vašo zveličavno Marijino družbo, ker veste, da odraslih deklet ne dobite, a tu smo mi, starši, in vam zapovemo: Roke proč od naših otrok, če ne, bomo na drug način poskrbeli, da bodo imeli mir pred vami!

GOSPODARSTVO.

Gospodarsko pismo.

II.

Dragi Ivan!

Veseli me, da se ne huduješ nad tem, ker sem tebi namenjeno pismo zaupal »Slov. Domu«. Še bolj pa me veseli, ker mi tudi ti pritrđiš o stvari, o kateri sem zadnjič pisal. Zato ti hvala iskrena!

Pričakoval sem, da bom mogel v pretečenih dnevih opraviti marsikatero važno delo, toda čudno vreme prvih pomladanskih dni je bilo grozno pusto. Prav za nobeno delo ni bilo! Človek bi rad storil kaj koristnega, pa ti pride to vmes. Kar sam nase sem bil že jezen. Pomisli: biti skoro vsak dan premočen, ako le stopiš iz pod strehe, to pač niso mačje solze. No, pa upajmo, da bo v tem oziru sedaj boljše.

Omenil si mi v tvojem pismu nekaj o zadnjih dogodkih, ki so se izvršili v teku zadnjih dni. Če pomislim vse to, vladajo res grozno čudne razmere dandanes na svetu. Da se najde c. kr. sodnik, ki gre za mastno plačo izdajati svoje brate — je prav naravno, saj dandanes, ko vlada povsod le korupcija, drugega pač ni pričakovati. Še bolj žalostno pa je to, da je take izdajalce imel in jih ima še naš mali narod in sicer take, katere so naini sovrstniki-kmetje postavili na najodličnejša mesta v deželi. Pa kaj bi se zgražal nad tem; živimo pač v zelo nezdravih razmerah, bi utegnil marsikdo reči

Kaj pa, ali si letos sadil sadno drevje? Jaz sem ob poljski poti, ki pelje proti Ravnici, nasadil nekaj hrušk moštnic in nameravam s časom zasaditi celo pot, ki pelje ob mojem ozemlju. Prišel sem preišljevat in škoda se mi je zdelo prostora, ki bi ležal tako brez koristi. To bi bilo dobro, da bi se tudi drugod zgodilo, kajti lepšega si pač ne morem predstavljati kot sadno drevje ob potih in cestah, posebno ob času cvetja, pa tudi jeseni, ko je sadje dozorelo. Nekaj podobnih nasadov sem že videl sam na Koroškem; o takih nasadih na Štajerskem in Nižje Avstrijskem pa mi je pravil prijatelj, ki je prepotoval te kraje, kako je krasno. Bral pa sem pred časom nekje, da je na Češkem najti skoro povsod ob cestah sadno drevje. Preišljeval sem, ali bi pri

nas ne šlo. In seveda moram priti zopet do zaključka, da to pri nas nikakor ni mogoče, kajti dokler bomo imeli take deželne gospodarje kot jih imamo sedaj, ki skrbijo samo za to, kako se bodo z avtomobili nobel vozili, ta čas sploh ni misliti na nikako zboljšanje, to je z drugimi besedami rečeno: dokler bo na krmilu takozvana S. L. S., se nam bo zanaprej še vedno slabše godilo, ne pa naše razmere zboljšale, pa naj reče k temu kar kdo hoče. To je resnica, ki se bo pa enkrat britko maščevala nad sedanjimi deželnimi gospodarji. Le škoda, da bo za naš kmečki stan to takrat že prepozno. Kriza je povsod, občutijo jo že tudi klerikalci. Znan mi je slučaj, ko bodo morali v nekem malen mestecu na deželi kar trije klerikalni občinski odborniki v Ameriko za zaslužkom, ako bodo hoteli živeti. Tukaj se pač vidi, kako skrbi klerikalna stranka za zboljšanje naših razmer. Pa dosti o tem!

Kaj pa se zdi tebi samostojna kmečka organizacija? Ali ne bi kazalo, da zastavimo za njo vse sile? S. L. S. nam je vse ljudstvo usužnjila v svojih gospodarskih organizacijah, katere pa že dandanes marsikdo preklinja. Skušajmo ustanoviti zdravo podlago za kmečko organizacijo in morda se doseže uspeh. Seveda, brez truda ni nič, tako tudi ne tukaj. Marsikatera kapljica znoja se bo še seveda pretočila in potem se morda kaj doseže. Želeti bi bilo, da kar mogoče delamo v tem oziru, kajti če bomo samo lenarili, si bomo tudi sami krivi svojih — neuspehov.

Odkrito te pozdravlja udani J.

gs Nakup konj za vojaštvo. Asentna komisija za vojaške konje nakupovala bo žletne konje in sicer dne 7. aprila popoldne od 3. do 4. ure v Brežicah, dne 18. aprila od pol 8. do pol 9. ure v Cerkljah, od pol 10. do pol 11. ure v Kostanjevici, od 12. do 1. ure v Št. Jerneju, od pol 3. do pol 4. v Škocijanu.

gsp Na kaj je posebno gledati pri snajženju sadnega drevja? Na to, da se vse odžagane veje, goseničja gnezda, odtrgana lubad itd. spravi takoj iz vrta in sežge, ker se v takih stvareh nahaja polno različnih sadnih škodljivcev, ki potem lahko zlezajo zopet nazaj na drevje in delajo škodo. To delo je gospodarjem toplo priporočati.

Drobnjak uspeva le v dobri zemlji. Ne prenaša suše in vročine. Prideluje se ga na ta način, da se stare korenine v jeseni ali spomladi razpoloži in presadi v vrste po kakih 20 cm narazen. Čez zimo pa se ga z gnojem zadela. Presaditi pa ga moramo vsaj vsaka tri leta. Ako se hoče imeti njegovo zelenje tudi pozimi, se ga vsadi v jeseni v klet v pesek, pozneje v novembru pa se ga presadi v lonce, katere se mora imeti v toplenem prostoru. Na ta način se ga rabi lahko skozi celo zimo.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
dr. Vladimir Ravnihar.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica številka 2., lastna hiša.

Obrestuje vloge na knjižice s 4 $\frac{1}{2}$ % v tekočem računu najugodnejše. Z ozirom na svoj polnoplachani delniški kapital 8.000.000 kron in 1.000.000 kron rezervnih fondov ponuja največjo varnost za vsaj tuj denar. Promet na leto do 1400 milijonov kron. Prostribuje vse denarne zadeve najkulantneje. 6

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 28. marca 1914.

Dunaj: 4 29 75, 52 90

Dvignjene v sredo, dne 1. aprila 1914.

Brno: 86, 29, 62, 15, 33.

Gradec: 82 54, 11, 42, 1.

Sukno

za moške obleke v največji izbiri pri
Lenasi & Gerkman,
Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 4.

Ženske

pri motivah (zastajanju krvi) ne jemlje kroglic, tablet, praška, čaja brez vrednosti. Mojo prijetno zauživalno, preizkušeno zamčeno neškodljivo sredstvo pomaga zanesljivo. Vsak dan dobim prostovoljna zahvalna pisma. Velika škatlija K 4.85 poštne prosto.

Diskretno pošilja dr. med. **H. Seemann, Sommerfeld 84 (Niederlausitz.)**

Na željo se dopošlje iz dunajske ali budimpeštanske razpošiljalnice, zatorej carinske nepravilike izključene. 94

Citajte slovenska zgodovinska romana:

Kralj Matjaž.

Cena 2 K, po pošti 20 vin. več.

Opatov praporščak.

Cena 1.80 K, po pošti 20 vin. več.

Obe knjigi se dobivata v

Narodni knjigarni v Ljubljani.

Neokužen dvor,

zdrave živali, ki dobro prebavljajo in rade žo, krepko, težko krasno živino, krave, ki dajo veliko mleka in kure, ki neso veliko jajec, imajo vsi kmetovalci, ki se ravnaajo po 10 zapovedih za kmetovalca in primešajo piči 2-3 krat na mesec **Mastina**. **Mastin** je dr. Trnkócyja redilno varovalno sredstvo. Živina ne živi samo od tega kar požre, ampak od tega kako da prežveči. — **Mastin** je bil s prvimi kolajnami odlivan in ga porabljaajo milijoni previdnih kmetovalcev. Iđi k svojemu trgovcu in kupi zavoj **Mastina** za 60 vin., 10 zapovedi pa zahtevaj zastoj, tudi če ne želiš **Mastina**. ali pa piši ti ali tvoj trgovec tvorniški zalogi: **Lekarna Trnkócy v Ljubljani, zraven rotovža.**

Ta lekarna razpošilja 5 zavojev **Mastina** za 4 K poštne prosto.

PALMA

pristni
kaučukov podpetnik

Kako se pljučne bolezni, dušljivi kašelj in naduha

popolnoma lahko ozdravijo, sporočim vsakemu zastoj. Pošljite frankirano kuverto za odgovor na go. B. Kolenska, Vršovice pri Pragi (Češko.)

Moški in ženske, ki so pri

bolezni sečne cevi

(iztok svež in zastaran) brezuspešno poskušali vse mogoče, naj takoj zahtevajo brezplačnega pojasnila o popolnoma neškodljivem, povsod lahko izvršljivem zdravljenju v zaprti kuverti, brez vsakega natiska. Ozdravljenje v okoli 10 dneh. Cena jako zmerna. Ob neuspešnosti znesek nazaj.

Dr. med. J. Seemann, Sommerfeld 84 (Bez. Frankfurt-Oder.)

Potrebna zdravila pošlje ob naročitvi dunajska ali budimpeštanska razpošiljalnica, v izogib vsem carinskim nepravilikom. 94

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:
1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K, boljsega 2 K 40 h, prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg vefinega, snežnobelega, puljenega 6 K 40; 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, finega 10 K, najfinejši prani puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rmenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 120 cm široka, s 2 zglavniki, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napoljen s novim, sivim, jako sthnovitnim puhastim posteljinim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14, 16 K; zglavniki 3 K, 3 K 60 h, 4 K. — Pernice 200 cm dolge, 140 cm široke K 18, K 14 70, K 17 80 in K 1; zglavniki 90 cm dolgi, 70 cm široki K 4 50, 5 20 in K 5 70; podpernica iz močnatega rižastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka, K 12 80, K 14 80. Rapašljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je zamenjati, za neugajajoče se vrne denar. 53

S. Benisch, Dešenice, št. 953, Češko.

Bogato ilustrovan cenik zastoj in franko.

Ali je dobiti točno in neškodljivo učinkujočega sredstva proti

moški oslabelosti?

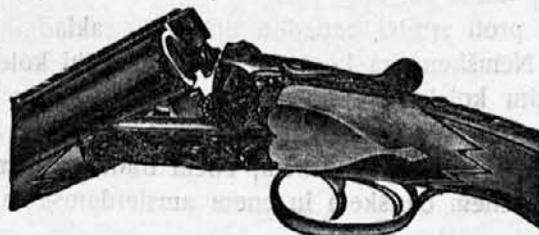
Velezanimiv opis o presenetljivem razkritju nemškega potovalca po Afriki (pripoznano tudi od številnih nemških in inozemskih profesorjev in zdravnikov) razpošilja za 20 h za poštino v zaprtem dvojnem pismu brez natiska 94

dr. med. H. Seemann, Sommerfeld 84 (Ffo.)

Gospodje vsake starosti, ki so doslej brezuspešno rabili vse mogoče (aparate, kroglice, metode, praške takozvana ojačila itd), mi bodo po prečitanju mojega opisa hvaležni. Pišite takoj, ker je na razpolago samo omejeno število eksemplarov.

Edina SLOVENSKA orožna tovarna

DRUŽBA: PUŠKARNA „P. WERNIG“
:: BOROVlje - KOROŠKO ::

PISITE PO:

CENIK

1914

61

LOVSKE PUŠKE — STRELJIVO POPRAVILA

PROSPEKT.

C. kr. avstrijske 4 $\frac{1}{2}$ % davka proste amort. drž. zakladne nakaznice

od leta 1914,

**nominale K 396,600.000 = mark 337,110.000 = frankov
416,430.000 = hol. goldinarjev 199,886.400,**

razdeljene v 15 serij ter plačljive v 15 letih ob vsakoletnem izžrebanju ene serije.

Na podlagi cesarskega odloka z dne 22. marca 1914, drž. z. št. 70 se bodo izdale od c. kr. finančnega ministrstva 4 $\frac{1}{2}$ % davka proste amort. državne zakladne nakaznice v nominalnem znesku K 396,600.000— = mark 337,110.000— = frankov 416,430.000— = hol. goldinarjev 199,886.400— ter se uporabi njih znesek za investicije državnih železnic in za pokritje prispevka k izvanrednim potrebščinam, ki so bile dovoljene s sklepi delegacij XII in XIII z dne 20. oktobra 1912 in V do XV z dne 30. decembra 1913. Državne zakladne nakaznice se glase na imetnika ter so razdeljene na 15 serij po K 26,440.000— = mark 22,474.000— = frankov 27,762.000— = hol. goldinarjev 13,325.760 in izvršene v

1.200	odstavkih	à	K 20.000	=	mark 17.000	=	frankov 21.000	=	hol. gold. 10.080
6.000	„	à	„ 10.000	=	„ 8.500	=	„ 10.500	=	„ 5.040
9.000	„	à	„ 5.000	=	„ 4.250	=	„ 5.250	=	„ 2.520
48.000	„	à	„ 2.000	=	„ 1.700	=	„ 2.100	=	„ 1.008
102.000	„	à	„ 1.000	=	„ 850	=	„ 1.050	=	„ 504
72.000	„	à	„ 500	=	„ 425	=	„ 525	=	„ 252
168.000	„	à	„ 200	=	„ 170	=	„ 210	=	„ 100·80

označenih s serijami in številkami in na posamezne serije razdeljenih po predstojećem razmerju.

Papirji imajo datum 1. aprila 1914 in faksimilirane podpise vodje c. kr. finančnega ministrstva, obeh višjih uradnikov c. kr. blagajne državnih dolgov ter podpise predsednika in enega člana državnoborske kontrolne komisije državnega zbora.

Državne zakladne nakaznice se obrestujejo po 4 $\frac{1}{2}$ % na leto, v poluletnih obrokih, plačljivih 2. januarja in 1. julija vsakega leta za nazaj ter imajo 31. obrestnih kuponov. Prvi kupon, plačljiv 1. julija 1914 in zadnji, plačljiv 1. aprila 1929, veljata le za četrt leta, dočim je ostalih 29 polletnih ter plačljivih 2. januarja in 1. julija.

Posojilo se vrača z nominalnim zneskom in se amortizuje letno 1 serija, tako da je tekom 15 let celo posojilo izžrebano. Žrebanja se vrše 1. aprila vsakega leta, oziroma če je ta dan nedelja ali praznik, prvi prihodnji delavnik; prvo žrebanje se vrši 1. aprila 1915; izplačilo izžrebane serije se vrši potem 1. julija istega leta. Zadnji del kapitala pa se izplača brez žrebanja 1. aprila 1929. Z dnevom zapadlosti izžrebanega papirja preneha tudi njega obrestovanje.

C. kr. finančno ministrstvo ima pravico žrebanje kadarkoli pospešiti ali pa celi še ne izžrebani znesek posojila vrniti v nominalnem znesku ob trimesečni odpovedi.

Izžrebane serije kakor tudi seznamek restantov se naznanijo vsako leto v listih, spodaj označenih.

Obresti kakor tudi kapital državnih zakladnih nakaznic se izplačujejo brez odbitka obstoječih ali bodočih avstr. davkov, kolkov in pristojbin.

Obrestni kuponi zastarajo 6 let po dospelosti, izžrebane ali odpovedane zakladne nakaznice pa 30 let po dnevu, določenem za izplačilo.

Imetnik obresti lahko proti izročitvi zapadlih obrestnih listov dvigne po svoji volji pri c. kr. blagajnici državnih dolgov na Dunaju v kronah, na Nemškem za kose, ki imajo nemški kolek v nemških markah pri plačilnicah, ki se naznanijo, v Švici v frankih, na Holandskem pa v holandskih goldinarjih.

Glavnica se vrača proti vrnitvi zapadlih državnih zakladnih nakaznic po izbiri lastnika pri c. kr. blagajnici državnih dolgov na Dunaju v kronah, na Nemškem za kose, ki imajo nemški kolek v nemških markah pri plačilnicah, ki se naznanijo, na Holandskem za kose s holandskim kolekom v holandskih goldinarjih, v Švici za kolekovane kose v frankih. Vsa naznanila, ki se nanašajo na to posojilo se razen uradne Wiener Zeitung priobčijo v najmanj enajstero inozemskih časopisih, med temi v dveh berlinskih eden njih Deutscher Reichsanzeiger, enem draždanskem, enem frankfurtskem, enem hamburškem, enem lipskem, enem monakovskem, enem baselskem, enem ženevskem, enem curiškem in enem amsterdamskem časopisu.

Na Dunaju, meseca aprila.

Vodja c. kr. finančnega ministrstva: **Engel s. r.**

Poziv k podpisovanju.

Z ozirom na predstoječi razglas Nj. Ekscelence gda. voditelja c. kr. finančnega ministrstva se v subskripcijo razpisuje znesek

nominalne 396,600.000 kron

davka prostih $4\frac{1}{2}\%$ njih avstrijskih amort. drž. zakladnih nakaznic iz leta 1914.

Subskripcija, na katero se prejemajo prijave od 2. aprila 1914 naprej, bo končana

v torek, dne 7. aprila 1914 ob 12. uri opoldne.

Znamenovanja se v tuzemstvu sprejemajo pri nastopnih mestih: C. kr. poštna hranilnica na Dunaju; Angloavstrijska banka, Dunaj; Dunajsko bančno društvo, Dunaj; C. kr. priv. splošni avstr. Zemljiškokreditni zavod, Dunaj; C. kr. priv. avstr. Kreditni zavod za trgovino in obrt, Dunaj; Splošna depozitna banka, Dunaj; Nižjeavstrijska eskomptna družba, Dunaj; C. kr. priv. Banka avstrijskih dežel, Dunaj; C. kr. priv. bančna in menjalnična d. družba „Merkur“, Dunaj; banka S. M. pl. Rothschild, Dunaj; banka „Union“, Dunaj; C. kr. priv. splošna Prometna banka, Dunaj; Jadranska banka, Trst; Banca Commerciale Triestina, Trst; Banka za Gornjeavstrijsko in Salcburško, Linc; Bilsko-Bialska eskomptna in menjalniška banka, Bilsko; Češka eskomptna banka, Praga; Češka industrijska banka, Praga; C. kr. priv. češka banka Union, Praga; Gališka banka za trgovino in industrijo, Krakov; Industrijska banka za kraljestvo Galicija in Vladimirija z velikim vojvodstvom Krakovskim, Lvov; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana; Deželna banka kraljestva Češkega, Praga; Deželna banka kraljestva Galicija in Vladimirija z velikim vojvodstvom Krakovskim, Lvov; C. kr. priv. Moravska Eskomptna banka, Brno; Moravsko-Ostravska trgovinska in obrtna banka, Moravska Ostrava; Avstr. Industrijska in trgovska banka, Dunaj; C. kr. priv. Štajerska eskomptna banka, Gradec; Ústřední banka českých spořitelů, Praga; Dunajska Lombardna in eskomptna banka Dunaj; Centralna banka nemških hranilnic, Praga; Živnostenská banka, Praga in njih podružnice med povsod navadnimi poslovnimi urami.

Za subskripcijo veljajo sledeči pogoji:

1. Subskripcijski kurz znaša 95% več $4\frac{1}{2}\%$ tekoče kosovne obresti od 1. aprila 1914 do dneva prevzetja.
2. Subskripcija se vrši s priglasnicami, ki so pri določenih prijaviščih zastoj na razpolago. Subskripcijski zavodi so upravičeni, določiti znesek vsake posamezne dodelitve.
3. Kot kavcijo je položiti 5% od nominalnega podpisanega zneska in sicer v gotovini ali papirjih po dnevnem kurzu ali v efektih, ki jih določi dotično subskripcijsko mesto.
4. Dodelitev subskribiranih zneskov se bode izvršila čimprej in se subskribenti o tem obveste. Morebitni presegajoči znesek kavcije se potem subskribentu takoj vrne.
5. Dodeljeni znesek je vplačati: a) pri zneskih do vštveši K 5.000.— 20. aprila t. l. v polnem znesku.
b) pri zneskih nad K 5.000.— dne 20. aprila 40%, dne 5. maja 30% in dne 20. maja ostanek.

Pri plačilu ostanka se obračuna tudi kavcija.

6. Za kose, vezane na 6 mesecev je dovoljena nagrada 10 h.
7. Prijave na določene odstavke se vpoštevajo v kolikor so v soglasju z interesi drugih znamovalcev.
8. Prevzetje papirjev se vrši pri istem zavodu, kjer se vrši subskripcija.
9. Do izgotovljenja definitivnih komadov dobe subskribenti začasna potrdila, ki se jim pozneje pri istih zavodih brezplačno zamenjajo za definitivne komade.

Za izvedbo subskripcij pri c. kr. poštnohranilničnem uradu na Dunaju in od tega za sprejem subskripcij poverjenih nabiralnic (c. kr. poštni uradi) veljajo od c. kr. poštnohranilničnega urada posebno naznanjene modalitete.

Na Dunaju, aprila 1914.

C. kr. poštna hranilnica na Dunaju; Angloavstrijska banka, Dunaj; Dunajsko bančno društvo, Dunaj; C. kr. priv. splošni avstr. Zemljiškokreditni zavod, Dunaj; C. kr. priv. avstr. Kreditni zavod za trgovino in obrt, Dunaj; Splošna depozitna banka, Dunaj; Nižjeavstrijska eskomptna družba, Dunaj; C. kr. priv. Banka avstrijskih dežel, Dunaj; C. kr. priv. bančna in menjalnična d. družba „Merkur“, Dunaj; banka S. m. pl. Rothschild, Dunaj; banka „Union“, Dunaj; C. kr. priv. splošna Prometna banka, Dunaj; Jadranska banka, Trst; Banca Commerciale Triestina, Trst; Banka za Gornjeavstrijsko in Salcburško, Linc; Bilsko-Bialska eskomptna in menjalniška banka, Bilsko; Češka eskomptna banka, Praga; Češka industrijska banka, Praga; C. kr. priv. češka banka Union, Praga; Gališka banka za trgovino in industrijo, Krakov; Industrijska banka za kraljestvo Galicija in Vladimirija z velikim vojvodstvom Krakovskim, Lvov; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana; Deželna banka kraljestva Češkega, Praga; Deželna banka kraljestva Galicija in Vladimirija z velikim vojvodstvom Krakovskim, Lvov; C. kr. priv. Moravska Eskomptna banka, Brno; Moravsko-Ostravska trgovinska in obrtna banka, Moravska Ostrava; Avstr. Industrijska in trgovska banka, Dunaj; C. kr. priv. Štajerska eskomptna banka, Gradec; Ústřední banka českých spořitelů, Praga; Dunajska Lombardna in eskomptna banka, Dunaj; Centralna banka nemških hranilnic, Praga; Živnostenská banka, Praga; in njih podružnice.

Vsak teden novosti

volnenega in perilnega blaga
za ženske obleke, svilnate
rute in šerpe samo pri

LENASI & GERKMAN,

Ljubljana, Stritarjeva ul. št. 4.

Tkačina, platno za rjuhe brez
šiva, preproge, zavese odeje,

Vsa oprema za ženine in neveste.

Sifilitiki!

Pojasnilno brošuro o hi-
trem in temeljitem ozdravljenju
brez motenja poklica, **brez**
ponovitve, **brez** živega srebra
in drugih strupov, **brez** vbriz-
gavanja, **brez** škodljivih po-
stranskih učinkov

razpošilja diskretno za 20 h za poštino v
zaprti kuverti brez kakega natiska

dr. med. **H. Seemann, Sommerfeld 84**
(Lausitz). 94

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

registr. zadr. z omejeno zavezo.

Šelenburgova ulica 4.

Sprejema tudi vloge
v tekočem računu v
zvezi s čekovnim pro-
metom ter jih obre-
stuje od dne vloge
do dne dviga.

Obrestuje hranilne
vloge po

5%

brez vsakega odbitka
rentnega davka, ka-
rega plačuje zadruga
sama.

Dovoljuje izposojila pro-
ti zadostnemu poroštvu
svojim članom. Trgov-
cem, obrtnikom in za-
drugam, ki postanejo čla-
ni, se eskomptujejo me-
nice in vnovčujejo fak-
ture.

Uradne ure vsak dan od 8. do 12. in od 3. do 5. ure, v so-
botah in dnevih pred prazniki od 8. do 1. ure popoldne.

Ustanovljena 1881.

Račun: Pri avstr. pošt. hr. št. 828.406.
Pri ogr. pošt. hran. št. 19.864.

Telefon števil. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

F. Z. Z. D. Z.

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 18

v lastnem zadružnem domu.

Žiro-konto pri avstro-ogrski banki.

Obrestuje hranilne vloge po 4³/₄%

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za svoje vložnike.

Posojilnica posojuje svoj denar na varna kmečka posestva, radi tega je tudi
ves denar pri njej popolnoma varno naložen.

Gospodarstvo posojilnice vodijo gospodje:

Ivan Knez, veletržec in veleposestnik v Ljubljani.
Andrej Šarabon, veletržec in posestnik v Ljubljani.
Josip Lenče, veletržec in posestnik v Ljubljani.
Ivan Mejač, veletržec v Ljubljani.

Anton Pogačnik, posestnik v Spodnji Šiški.
Franc Jarc, posestnik v Medvodah.
Avgust Jenko, posestnik v Ljubljani.
Alojzij Vodnik, kamnosek in posestnik v Ljubljani.

Rezervnega zaklada kron 800.000.

Upravno premoženje koncem leta 1912 kron 19,000.000.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4.

Ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8.—1. popoldne.